

Posamezna šte. „Dneva“ stane 6 vin.; ravno toliko posamezna številka „Bodeče Neže“.

„DAN“ izhaja vsaki dan zjutraj; tudi ob nedeljah in praznikih. Vsako nedeljo ima humoristično prilogo „BODEČA NEŽA“. Za ljubljanske naročnike stane „Dan“ s prilogo dostavljen na dom celoletno 20 K, mesečno 1.70 K; brez priloge celoletno 18 K, mesečno 1.50 K. Za zunanje naročnike stane „Dan“ s prilogo celoletno 22 K, četrtletno 5.50 K, mesečno 1.90 K. — Naročnina se pošilja upravništvu. Telefon številka 118.

DAN

Neodvisen političen dnevnik s tedensko humoristično prilogo „Bodeča Neža“.

Posamezna šte. „Dneva“ stane 6 vin.; ravno toliko posamezna številka „Bodeče Neže“.

Uredništvo in upravništvo: Učiteljska Tiskarna, Frančiškanska ulica št. 6. Dopisi se pošiljajo uredništvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopiši se ne vračajo. Za oglase se plača: petič vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglaševanju po pust. — Za odgovor je priložiti znamko. Odgovorni urednik Radivoj Koreno. Last in tisk „Učiteljske Tiskarne“.

Čut narodne skupnosti.

Gorica, 7. mal. travna.

Zadnje občinske volitve v Gorici so jasno pokazale, da se je zbudilo zoriško Slovenstvo k novemu narodnemu življenju. Vzburil pa se je tudi čut narodne skupnosti, ki je neobhodno potreben za razvoj vsakega naroda. Pri Nemcih in Lahih je ta čut dosegel skrajno točko, kar je razvidno zlasti na našem slovenskem jugu. Če gre n. pr. za uveljavljanje laškega življa, bodisi pri volitvah, bodisi v kakem drugem oziru, takoj zašumi po vseh laških gnezdih. Iz vseh kotov prihajajo priznanja, pohvale in vzpodbude, ki brezdvomno ugodno vplivajo na laško prebivalstvo. Če pa se končno res uveljavijo laške nakane, tedaj pa ni konca ne kraja laškega fanatizma.

Slovinci smo sicer radi narodni, toda manjka nam pravega navdušenja, s katerim bi praznovali narodne zmage. Manjka nam pa tudi sila ogorčenja, s katerim bi protestirali proti sovražnim napadom. To se pravi, manjka nam čut narodne skupnosti. O tem priča zapuščenost Koroska, ogroženo ozemlje na Slovenskem Štajerskem itd. Res, da živimo v več kronovinah, a to ne sme ovirati naše narodne skupnosti. Slovinci je Slovenec, pa naj živi pod Alpami ali pa ob Adriji!

Primorski Slovenci tudi ne delajo velike izjeme v tem oziru. So pač preveč zaposleni z obrambnim delom, ki je lahko vzgled »severnim« Slovincem. Treba je pomisliti kako težavno stališče imajo n. pr. tržaški Slovenci, ki vidno napredujejo. Njihovo napredovanje gre počasi, a gotovo! Razvito je pa tudi njihovo narodno življenje, ki je edini pogoj za narodno ohranitev. Seveda, čutilo se osamljenosti v narodnem boju proti množičnemu sovražniku. Naravno središče Slovincem, bela Ljubljana, se malo briga za tržaške Slovence, kakor sploh za vse druge, ki morajo biti noč in dan na bojnem polju. Ljubljani, kakor sploh Kranjcem se posebej manjka v največji meri čut narodne skupnosti. Dočim se Slovenci izven Kranjske ozirajo do slovenskem središču in pričakujejo vsaj dobre besede, se kranjska, oziroma ljubljanska gospoda niti ne zmeni za nje. Zalostno je to dejstvo, ki priča, da smo Slovenci še daleč od narodnega ujedinenja.

Ko so stopili pred par dnevi vrli goriški Slovenci na dan, da pokažejo moč Slovenstva in se zavzamejo za svoje narodne pravice, so zaman iskali vzpodbujevalnih in prijateljskih

besed iz srca Slovenije. Edini »Dan« se jih je častno spominjal. Drugi listi pa so prinašali suha dejstva oziroma gole številke ob vsakokratnem izidu volitev, ravno tako, kakor bi šlo za kak kraj tam v Ameriki. Na Štajerskem, kaj šele na Koroskem, je vedelo le par naprednjakov za goriške volitve. Izven Primorskega pa itak nihče ni vedel, kakšne so dejanske razmere goriških volilcev! In vendar je šlo za čast celega Slovenstva. V slučaju slovenske zmage pa bi bili goriški Slovenci prepričani, da se ne bi zmenil za to živ krst na Kranjskem, kaj šele drugod; dočim bi primorski Slovenci skupno s Hrvati zmagoslavno praznovali slovensko zmago.

Ko pa so se godile krivice »severnim« Slovincem, je vstal ves slovenski jug in protestiral proti nemškemu nasilju. Če pa Lahi v Trstu pobljajo Slovence, če morajo primorski Slovenci dan na dan trpeti pred laškimi fanatizmom, tedaj ni glasu iz središča Slovenije. Prihajajo protesti od Hrvatov iz kraljevine in Dalmacije, da celo v Belgradu protestirajo proti laškemu nasilju, toda niti to ne osramoti Ljubljane.

Govori in piše se o narodnem ujedinenju. Na kakšni podlagi? Saj nimamo niti čuta za narodno skupnost. Štajerc sovraži Kranjca, Kranjec prezira Štajerca, Primorski Slovinci poznajo komaj koroskega Slovence, ta pa niti ne ve, da je Adrija slovenska itd. To so pojavi, katerih ni niti med Lahi in Nemci. Predvsem morajo zginiti deželna imena, to se pravi, treba je vzburiti v slovenskem ljudstvu čut skupnosti, da se ne bo govorilo s preziranjem o Slovincu, ki je slučajno rojen izven Kranjske in narobe.

Čut narodne skupnosti izključuje vsako versko vprašanje in politično naziranje. Kaj pomaga domovini, ako je kdo dober katolik ali pa slab pravoslavac, ako je politično srca ali pa bel? Če že mora biti strankarstvo, je glavno, da se podpira tisto stranko, kateri je narodnost prvo načelo. Le tako bodo zginile naše deželne meje, ki so zarisane na zemljevidu, katerih pa v resnici nikjer ni, koder biva slovensko-hrvatski-srbski narod.

Primorskim Slovincem pa naj bodo zadnje goriške volitve še poseben zgled, da je treba čuvati narodno skupnost in se zavediti resnih čarov, v katerih živi primorsko Slovenstvo. Kajti pride dan, ko bo goriški Slovinci stopil v vodstvo narodne vojske, ki bo premagala stoletnega sovražnika primorskih Slovincem. In ta dan ni daleč!

Slovenska zemlja.

TRBOVLJE.

V zadnji številki smo opozorili naše čitatelje, da je imenovan naš najboljši prijatelj stavbnih mojster Hans Domes stavbnim »svetnikom«. Danes spopolnimo na našo veliko žalost, da nas zapusti ljubljenec Domes, ker ga je upravni svet na Dunaju za izvanredne »zasluge« kot »strokovnjaka« in »nesebičneža« pri raznih rudniških stavbah poslal v »velezasluzeni« penzjon. Pomagal je dragi naš »prijatelj« rudniški delniški družbi do visokih? dividend, delal vsikdar in povsod v »interesu« rudnika. Znal je »štediti«! pri stavbnem materialu, ošobito pri »opeki«, da ni prišla pretežka in predraga! Na razne strehe rudniških hiš. Bil je vsikdar na mestu, kadar je bilo treba zabavljati črez te proklete »bindišarje« in pomagati krčiti število istih. Za vse te zasluge se mu je upravni svet izkazal hvaležnega, mu poslal plavo polo, katere vsebino prinesemo v prihodnji številki.

Znano je, da je grozil našemu dopisniku s — pasjim bičem, če ga izsledí. Seveda, tudi če bi ga izsledil, bi bilo potrebno za tako junaštvo najmanj — dveh in potem bi še bilo vprašanje, na koga hrbet bi šel pasji bič zvižgat in plesat. Ko pa se je dični naš Domes konečno uveril, da s takim junaškim groženjem ne bo opravil ničesar, se je proti nekemu izrazil, da, kar ne more doseči tako, ho pa dosegel — s podkupljenjem, češ: »Med uredniki so tudi — šuftje!« (Op. ured.: Ko bi Domes ne bil — Domes, bi imel že davno zasluženo plačilo tudi za to infamijo.) No, Domes je delal pač račune brez krčmarja.

Štajersko.

Maribor. (Iz seje občinskega sveta.) Minole dni je imel mariborski občinski svet izredno sejo. Na dnevnem redu je bilo zboljšanje plač mestnih (magistratnih) uslužbencev. Sklenjeno je bilo, zvišati vsem uslužbencem plače po načinu nove službene pragmatike. Mi smo že poročali, da izda mesto tozadevno 91.000 kron na leto, kar pride v veliki večini v dobro samo višjim magistratnim uradnikom kot nacionalno korito; ostali uslužbenci so večinoma beraško plačani. Novo povišanje bo dvignilo zgorajšnjo svoto za 32.000 kron na leto, torej: 123.000 K! V dobro pride i tokrat to povišanje v prvi vrsti — višjim uradnikom. Magistratna klika dela z vsemi močmi na izpolnitve močne opore, da lažje terorizira.

Maribor. (Zastrupit se je hotela.)

Kot smo že pred dnevi poročali, je zginil poročnik knjigovodja G. z neko koristino mestnega gledišča v svet uživati sadove prepovedane ljubezni. Mož pa ima zelo energično ženo, ki ga je kmalu za ušesa nazaj privlekla. Ko je bil konečno zopet doma na varnem pod precej moškim pantofelnjom, je pozabil tudi na koristinjo. Ta je prišla nazaj v Maribor, a jo ravnatelj ni hotel več sprejeti. Vsled tega si je v kavarni »Central« pred par dnevi vlija v kavo veronal. Smrti so jo rešili, ker je bila doza preslaba.

Fala na Dravi. Ključavničar A. Benko, uslužben pri elektrarni, se je 3. t. m. skregal s svojim stanodajalcem Ritovskom, ker mu ta ni dal takoj sveže ruhe na posteljo. Konečno je šel v neko krčmo, se ga zdobra napil in se proti 2. uri dne 4. t. m. vrnil pod okno ter začel razsajati, vsled česar ga je Ritovšek z vodo polil. To pa je Benka tako razjarilo, da je zagnal skozi okno debel kamen, ki je zdrobil šipe, neko stekleno omaro in neko podobo. Benka so zaprli.

Juršinci pri Ptuj. 31. marca popoldne so zaprli 23letnega kočarja Frana Frasa, ker je osumljen, da je svojo ženo umoril. Našli so jo istega dne zjutraj v postelji mrtvo. Imela je na glavi in bradi ter vratu močne krvne podplutbe. Sosedje Frasovi trde, da je ta svojo ženo večkrat neusmiljeno pretepal in jo še pred kratkim davil z jekleno verigo. Da je čisto zelo surovo z ženo ravnal, Fras priznava, ne pa, da bi jo bil umoril. Hišna preiskava je dognala, da je hranil Fras tudi arzenik in octovo kislino. Požiralnik mrtve je kazal sledove razjedajoče kisline.

Mala kronika. V Mariboru je povozil nek avtomobil neko 60letno starko in jo nevarno poškodoval. — V Mariboru so se splašili konji veletrgovca Martinza. Hlapec je padel vsled sunka raz voza in si zlomil nogo. — V Mariboru je dne 1. aprila dezertiral od 3. polka havbičnega polka topničar Jos. Sommerauer. — Trbovlje. Dne 29. marca sta šla zakonska Rožman v Retje v gostilno Zupan. Proti večeru se je napotila žena s 13mesecnim otrokom sama domu. Ker je Rožman pri povratku ni našel, so jo iskali. Dne 30. marca so našli nje glavnik in kmalu na to dete, mrtvo, viseče na vejah grmovja tik nad Savo. Jeli Rožmanova v vodo zašla, ali pa se hotela usmrtiti, ni znano. — V Leobnu so zaprli 32letno I. Beck iz Gradca, ker je vrgla svoje dva meseca staro dete v Leopoldsteinsko jezero blizu Eisenerja. — V Mariboru je lanske leto ribičarsko društvo razprodalo 50.000 mladih postvri. — V Leobnu je eksplodiral

stroj v tovarni za lepenko in papir »Brigl u. Bergmeister« ter napravil škodo za 50.000 K. Desetero delavcev je bilo v trenutku eksplozije v sosedni sobi pri kosilu. Ranjen in bil nihče.

Za 600 kron.

(Pogovor našega dunajskega poročevalca z dobro informirano osebo.)

»Uprava »Dneva« je prejela od zunanega ministrstva 600 kron. Denar je bil poslan po »Dnevovem« čeku. Kaj sodite vi o tem?«

»Kdor pozna namene dispozičijskega fonda, mu ne bo težko odgovoriti.«

»Morebiti ste me napačno razumeli. »Dan« namreč ni klerikalen list, ampak je neodvisen dnevnik, skrajno radikalen, napreden, naroden...«

»Razumem. Toda tudi neodvisni listi so lahko odvisni...«

»Vendar ne bodete zaradi tega sodili, da je »Dan« dobival stalne podpore...«

»Tega ne, ampak lahko bi jih dobival.«

»Opozarjam Vas na to, da je »Dan« prišel za »Jutrom«, da je torej zaznamovan kot »Jutrov« naslednik, da piše n. pr. Graški Tagblatt o njem, da je »Serbenblatt« in da imajo tudi na vladi tako mnenje o njem.«

»Ravno za to bi lahko dobil podporo...«

»Iz dispozičijskega fonda?«

»Da. Ampak samo enkrat — k večjemu dvakrat.«

»A kaj potem?«

»Potem bi ga izdali...«

»glejte provokateria. S tem bi bil list uničen.«

»Ali veste za kak tak slučaj.«

»Doslje so se bali takih poskusov oz. skušnjav. mpak opozarjam Vas na Sviho.«

»Kaj je Sviho?«

»Pri Svihi ni šlo toliko za osebo, kakor za stranko. Narodni socialci so vladi gotovo neprijetni. Ako bi jo mogla diskreditirati, bi ji bilo zelo po godu. To bi se dalo najlepše doseči, če bi se dokazalo, da so nar. soc. poslanci podkupljeni. — Kdo naj taki stranki zaupa? Zato je vlada plačevala Sviho. Ne zato, da bi kdo ve kaj njega izvedela — saj posebnih skrivnosti ni mogla izvedeti — ampak da uniči stranko. To je sistem. Kadar bi prišel pravičas, bi vlada sama razkri-la stranko.«

»Torej mislite, da bi bilo isto pri »Dnevu?«

»Skoraj gotovo. Naš policijski aparat je sedaj precej obsežen. Detektivni, špijoni, šipejci, provokaterji itd. stanejo ogromno denarja. Naravno je, da morajo vsi ti ljudje dokaza-

LISTEK.

M. ZEVAKO:

Srce in meč.

Roman iz francoske zgodovine. (Dalje.)

»To je nekaj zame!« je zamrmral.

Zadovoljen s tem prvim odkritjem, se je vrnil v svojo sobo.

Dopoldne je minilo brez posebnega dogodka. Pardajan je stopical semtertja, zvižgal si lovske pesmi, bobnal po oknih, in se dolgočasil, z eno besedo, kakor je vedel in znal.

Okrog enajste ure je vstopil lakaj, ki mu je pogrnil mizo in jo obložil s sestavinami izbornega kosila, opremljenega s steklenicami mamljive zunanosti.

Dočim je sedel pustolovec k mizi ter se lotil kosila s tekom dvajsetletnega želodca, je lakaj zginil in se vrnil par minut nato z vrečico denarja.

Krasni, krepki in beli zobje klativiteza so se zablistili v širokem nasmešku.

»Oho! Kaj pa je to?« je vprašal.

»Prva mesečna plača za gospoda oficirja, ki mi jo je izročil gospod oskrbnik njegove svetlosti, misleč si, da je gospodu oficirju nemara zmanjkalo denarja na njegovem popotovanju.«

»Ta lakaj je tako vljuden, da je kar sitno človeku!« si je mislil Pardajan. »No,« je nadaljeval glasno, »gospod oskrbnik je sklepal popolnoma prav in gospod oficir mu izraža svoje visoko zadovoljstvo. Saj menim, da sem jaz tisti gospod oficir, ali ne? Toda povejte mi, prijatelj, ali veste, koliko je v tej vrečici?«

»Da, gospod oficir: šeststo tolarjev.«

»Šeststo! Samo petsto bi jih imel dobiti!«

»Res je, gospod oficir, ali k temu pridejo še potni stroški; gospod oskrbnik mi je vetele, razložiti to gospodu oficirju.«

»Sto tolarjev za pot! (Bogme, vljudnost tega človeka je manj neznosna, nego sem si mislil)... Hvala, prijatelj; bodite tako prijazni, pa odvežite vrečico.«

»Storjeno, gospod oficir,« je rekel lakaj, izpolnivši njegovo željo.

»Vzemite si iz nje pet tolarjev.«

»Storjeno, gospod oficir.«

»Dobro; vtaknite jih v svoji žep, da pojedete pit na moje zdravje.«

»Hvala, gospod oficir,« je dejal lakaj in se priklonil do tal. »Obljubim vam, da zapijem jutri vaših pet tolarjev do zadnjega beliča.«

»Zakaj jutri, prijatelj? Zakaj ne že danes? Ali veš, kje boš jutri? Kar danes jih zapij, sinko moj; varno je varno.«

»Rad bi storil tako, ali ukazano mi je, biti na razpolago gospodu oficirju vs danesnji dan.«

»Aha, to sem hotel vedeti,« je zagodrnjal Pardajan. »Torej ne smeš...«

»... Zapustiti gospoda, tako je! Moram mu streči, ne da bi se oddaljil le za hip.«

»Prekleta živina, kako nadležen je človeku s svojo vljudnostjo,« je pomislil klativitez. »Oh, vraga, skoro bi bil pozabil!« je dejal zdajci.

»Moj konj! Moj ubogi konjiček! Prijatelj, sezi še enkrat v vrečico.«

»Storjeno, gospod oficir.«

»Vzemi še pet tolarjev.«

»Jih že držim.«

»Stori mi veselje in pojdi nemudoma v krčmo pri »Sesajočem telu«. Ali jo poznaš?«

»Poznam. Med Rokovnjaščino in Luvrom.«

»Tam, da. Plačaj krčmarju račun — kakih deset liver bo — ki sem ga pozabil poravnati sinoči; kar ostane, je tvoje, zato pa privedi mojega konja domov. Stopi, prijatelj, stopi. In ko se vrneš, pazi, da me ne zbudiš. Slabo sem spal sinoči, pa hočem popraviti zamujeno popoldne, da bom zvečer spet čil in dobre volje za izprehod, ki ga napravimo drevi.«

Lakaj se ni ganil.

»No?« je vprašal Pardajan.

»Pojdem, gospod oficir, a jutri.«

»Ehe, kaj še! In če bom potreboval konja že danes?«

»Konjušnice njegove svetlosti so gospodu oficirju na razpolago.«

Pardajan je že gledal okrog sebe, kje bi našel pripravno palico, da jo zlomi na lakajevem hrbtu; kar ga je pomirila nenadna misel.

Zasmejal se je; in ko se je bližalo kosilo koncu, je nalih kozarec vina ter ga ponudil svojemu ječarju. Zakaj lakaj je bil v resnici njegov stražnik za ves današnji dan.

»Kako ti je ime, prijatelj?« ga je vprašal.

»Didjé, gospod.«

»Izborno. Didjé, pogoltni mi tole, ker ne smeš v oštarijo.«

Lakaj je zmajal z glavo in odgovoril:

»Gospod oskrbnik me je opozoril, da me odpusti iz službe, če sprejem od gospoda oficirja le kozarec vina — ako se mi ne zgodi še kaj hujšega.«

»Ta razbojnik! Podla mrha me hoče zadušiti s svojo nesramno vljudnostjo!« je zarjul vitez v svojem srcu. »Izborno,« je povzel. »Ti si zvest in pokoren. Naravnost pojdeš v paradiz.«

Obenem je vstal in stopil parkrat po sobi semtertja, dočim je lakaj pospravljaj mizo. Nato je stopil k vratom ter jih zaklenil dvakrat. Šele zdaj se je vrnil k lakaju ter mu položil roko na ramo:

»Ukazano ti je torej, da se ne ganeš od mene ves dan? Do noči me hočeš torej dolgočasiti in mi braniti spati?«

»Tega ne, gospod oficir. Stati moram na hodniku pred vrati.«

»In če bi se mi zljubilo iti odtod, bi mi sledil za petami kakor senca?«

»Ne, gospod oficir. Toda tekel bi obvestit nemudoma gospoda oskrbnika.«

»In kaj bi rekel, prijatelj Didjé, če bi te poizkusil zadaviti?«

»Ničesar ne bi rekel, gospod oficir. Kričal bi — kaj hočem drugaga?«

Vsa ta nedolžnost pa ni omečila starega viteza, ki je tem strastneje želel preiskati dvorec, čim skrbneje so bili ukrenili njegovi gostitelji vse, da mu prepredojo to.

»Kričal bi! Mhm! Radoveden sem, ali bi ti ostalo časa za to!«

Vsporedno s temi besedami je zagrabil Pardajan po bliskovo svojo šarpo, ki jo je bil medtem odvezal, in preden je mogel nesrečni lakaj zagnati obljubljeni krik, mu jo je omotal okrog obraza in jo zavezal s krepkim vozlov, tako, da so bila službniku zamašena usta po vseh pravihli umetnosti. Obenem pa je izdri bado! in rekel hladno:

»Ako se ganeš ali povzročiš le najmanjši šum, si mrtev človek.«

Didjé je padel na kolena. Ker ni mogel govoriti, je dvignil roke v gesti, ki je bila dovolj proseča kljub prisiljenemu prošnjikovemu molku.

»Dobro!« je dejal Pardajan.

»Kakor vidim, hočeš biti pameten. In jaz sem rešer tvoje večnega in neznosnega »gospoda oficirja«. Ali si pripravljen, ubogati me. Premisli dobro, »reden odgovoriš.«

ti, kako zelo so potrebni — zato stikajo za veleizdajalci. V takem sistemu pače mnogo nedolžnih žrtev. Žrtve so potrebne, da se opraviči obstoj t. zv. tajne policije. Zato se iz raznih krajev na višje mesto poročajo o nevarnosti oz. o nevarnih skritih organizacijah, o iredenti, o veleizdajalcih. Iz tega žive detektivji. Nič ne dvomim da so tudi o »Dnevu« svoje poročali.

»Slišal sem, da v Ljubljani podčrtajo vsak osumljivo besedo in poročajo na Dunaj...«

»Lahko vam rečem, da so gotovi listi od gotovih ljudi priporočeni in da živjajo kot taki posebno pozornost vlade.«

»Kaj je torej vlada nameravala z onimi 600 kronami...«

»Ne bojte se: vlada je bila dobro informirana. Vedela je gotove stvari — in potem je poskusila. Mislija si je: Pošljimo 600 K. Ako se list udi — je zgubljen, ker veste, da limonade ljudje ne marajo čitati — posebno danes, ko uspevajo le listi z odločnimi programi. Ako list spravi denar in bo pisal kakor doslej — ga bomo o priliki razkrinkali — češ plačevali smo ga, da je izdajal ljudi... Vlada bi imela dokaze v rokah — in »Dan« bi izgubil zaupanje v narodu...«

»Ali mislite, da mnogo plačajo?«

»Ne mnogo: pošljemo enkrat, dvakrat — to je dovolj, da imajo v rokah dokaze, potem store svoje...«

»Denar je bil poslan po čeku »Dneva«...«

»To je najboljši dokaz, kajti tu bi imeli jasno dokazano, da je »Dan« dobival podporo, da je bil v zvezi itd...«

»Ali ne mislite, da je bila pomota.«

»Pomota ni nikjer izključena. Vem, da je na jugu več listov, ki dobivajo podporo iz dispozičijskega fonda. Vladi je mnogo na tem, da bi uničila oz. dikreditorala sedanje jugoslovansko gibanje. V to ji služijo najbolj klerikalni listi — druge pa skuša na kak način uničiti. Mogoče bi bilo, da je bil denar namenjen drugam; za svojo osebo sem prepričan, da je bil namenjen na »Dan«, posebno ker je bil denar poslan po čeku. Tako nepredvidni pri pošiljanju denarja niso, da bi se zmotili in ček so dobili s posebnim namenom. Čez nekaj časa bi dali ček fotografirati — in »Dan« bi bil uničen.«

»Jaz dvomim. Na enem listu jim ne more biti toliko ležeče.«

»Ko bi poznali delovanje te vrste v zadnjem času, bi ne dvomili. Oni se ravna po informacijah. Vse to se je izvršilo po informacijah iz Ljubljane.«

»A kaj sedaj, ko se jim je ponesrečilo?«

»Nič: ena blamaža več ali manj. Skušali bodo seveda druga pota; posebno informatorji...«

»Torej policija...«

»In drugi! Aparat je dandanes velik. »Dan« ni edini... To je dandanes sistem.«

»Dan« je denar vrnil...«

»To je bilo vsekakor nepredvidno. Lahko bi bili iz tega naredili senzacijo; posebno, da bi opozorili druge; denar, ki ga je vrnil »Dan«, bo dobil kdo drugi...«

»Hvala vam za pojasnilo.«

»Žal, da vam za enkrat ne morem dati natančnejših podatkov.«

Dnevni pregled.

K razveljavitvi mandata poslanca Radiča v hrvatskem saboru. V zadnji seji hrvatskega sabora je večina razveljavila mandat poslanca Stjepana Radiča, načelnika hrvatske pučke seljačke stranke. Dovolite mi, g. urednik, k temu izvršenemu dejstvu nekaj opomen. Tudi Slovenci smo opravičeni razmotrivati hrvatske zadeve, saj smo en narod, ki ga deloma ločijo samo politične in državne meje. — Ne maram se vtikati v strankarske zadeve v Banovini, še manj, povzdigovati politiko Stjepana Radiča, Radič je sicer eden izmed teoretiško-politiško najbolj izobraženih Hrvatov in je iz te stroke napisal več lepih stvari, ki so tudi manj Slovencem znane. V praksi pa ima manj sreče, je pač nemiren duh, in trči vedno z onimi skupaj, ki imajo slučajno moč in oblast. Znano je, kako ga je preganjal Khuen in ga vlačil po ječah. Najnovejšo — gotovo pa ne zadnjo — afero je imel pri zadnjih volitvah z nekim okrajnim glavarjem, vsled česar je bil obsojen zaradi zločina javnega nasilstva. Radič je tudi nestalen v svojih nazorih. Znano je, da je bil nekoč v nek-kih poblížjih odnošajih z našimi klerikalci. Nestanovitni so tudi njegovi nazori glede razmerja med Hrvatsko in Ogrsko in kar se tiče Srbstva. Nekoliko uspeha je imel z ustanovitvijo in organizacijo Hrvatske pučke seljačke stranke, kljub temu pa je mogla ta stranka pri zadnjih volitvah samo s par poslanci prodreti. Vendar

pa glas te stranke ni ostal udušen v saboru — bil je pač v saboru Stjepan Radič, ki je svobodno govora v polni meri izrabljaj, včasih tudi zlorabljal. Zato pa je bil opetovano izključen od več sej. In mandat tega Radiča je savor v svoji zadnji seji razveljavil z glasovi večine — hrvatsko-srbske koalicije. Proti so glasovale seljačka, Starčevićanska in frankovska stranka. Odkrito povedano — ni bilo prav, da je koalicija njegov mandat razveljavila. Za razveljavitve se navaja razlog, da je bil Radič pravomočno krivim spoznan zločina javnega nasilstva. Ta njegov zločin pa je — kakor že omenjeno — politične narave, in je sodišče, kakor vse kaže, celo kršilo njegovo poslansko imuniteto. Saj je celo sedanji savor uvedel zaradi te prilike, preiskavo, ki še ni končana. Nelogično je torej bilo, iz tega razloga razveljaviti njegov mandat. Ako pa je bil Radič res tak zločinec, potem je bila sveta dolžnost sabora, da ga je izbacnil že začetkom zasedanja, ne pa šele v zadnji seji. Čemu je trpel v svoji sredi takega zločina celo zasedanje? Sicer pa je jasno, da je bil ta Radičev zločin samo pretveza. Saj je bil mogoče eden ali drugi ostalih hrvatskih poslancev tudi že pravomočno krivim spoznan zaradi političnega zločina in nihče mu tega ne šteje v sramoto. Večina je pač razveljavila Radičev mandat, ker ji je bila njegova navzočnost v saboru neljuba. Tukaj je pa koalicija na na napačni poti. Koalicija tvori sedaj večino in bi morala poznati umetnost, da nastopa tako, da se tudi stranke manjšine ne morejo opravičeno pritoževati. Saj ima koalicija možnost, da pobija Radičeve nazore z argumenti, njegove ekstravagance pa lahko kroti s poslovnikom, ki ji je na razpolago. Sedanje postopanje proti Radiču pa diši po terorizmu. Nehote spominja na Khuenta, Tiszo. Kaj bi rekel stari svobodomilec Erazmo Barčič, ko bi še živel? Mi Slovenci poznamo in obsojamo tak terorizem doma na Kranjskem, ni nam prav, če opažamo podobne pojave na Hrvatskem. Saj to razveljavitve tudi ne bo imelo za koalicijo nikake koristi. Radič je sicer izbacjen iz sabora, jezika pa mu ne more nikdo zavezati. In da ne bo molčal, je jasno. S tem razveljavitvjem si koalicija gotovo ni pridobila simpatij. Da si pa na tak nepotreben način kvari svoj dobri sloves, je škoda.

Ogri postajajo — veleizdajalci. Med ogrskimi opozicijskimi strankami, posebno v neodvisni stranki se dela v zadnjem času z vso silo proti trozvezi in pa bližanje Avstro-Ogrske z Rusijo. Ogrski opozicijski krogi nameravajo napraviti tudi izlet v Petrograd.

Ljubosumnost v Albaniji. Kakor smo že poročali, je albanski vladar hotel stopiti albanski »armadi« na čelo in jo peljati proti Epirotom. Tule albanski Viljem ni slab psiholog. Albanci namreč smatrajo svojega »nebreta« (imperator?) za človeka, ki se vojskuje. In če bi se Viljem sedaj postavil na čelo svojih zvestih Albancev, tedaj bi ga celo Albanci začeli respektirati. To pa Essadu ni po volji. Essad paša hoče ostati najvplivnejši mož v Albaniji in zato je albansko ministristvo vladarjev predlog predlagal, da naj se organizira albanska vojska 25.000 mož pod njegovim poveljstvom. Viljem je ta predlog odklonil. Oba si želita imeti armado, ne moreta pa se zediniti, kdo bo poveljnik. — Takšno je torej Viljemovo vladovanje v Albaniji.

Glede dogodka na bosansko-hercegovski mejli se poročajo iz Belgrada, da je srbska vlada dala Črni gori dokumente, ki so bili najdeni v arhivu v Plevlju. S temi dokumenti bo Črna gora lahko dokazala Avstro-Ogrski svojo pravico na posest Sjenokosa, ki si ga lasti Avstro-Ogrska. Iz papirjev je namreč razvidno, da si je Avstro-Ogrska že za časa turške vladavine prisvojala Sjenokos za Bosno, toda Turčija je to zahtevo odbila. Zato je brez dvoma pred vojno Sjenokos pripadal Sandžaku in sedaj s Sandžakom pripada Črni gori.

Na ameriških ladajah je alkohol prepovedan. Tajnik mornarice v Vašingtonu je prepovedal alkoholne pijače na vseh vojnih ladajah, in v vseh obmorskih gostilnah, kakor tudi v vseh obmorskih štacijah. Častnikom je prepovedano piti pri obedu vino. — Dokazano je namreč, da je človek, ki ne pije alkoholnih pijač mnogo vztrajnejši, kakor alkoholik.

† **Jakob Arbes.** V Pragi je umrl nestor čeških pisateljev Jakob Arbes član češke akademije znanosti in umetnosti v starosti 74. let. Bratskemu narodu češkemu ob tej težki izgubi naše sožalje.

»Vedac.« Vsebinska 1. in 2. broja: I. članki in razprave. 1. Vladimir Knaflič: Naš nacionalizem. 2. Bogumil Vošnjak: Študije k problemu jugoslovanske narodne misli. (Srbi in

Hrvati.) 3. F. K. Gerič: Jednotni jugoslovanski črkopis. 4. Karel Ozvald: Socialni položaj starišev pa otrokova inteligentnost. 5. Albin Ogris: Jules de Gaultier, francoski Nietzsche in filozof bovarizma. 6. F. V.: Slovensko srednje šolstvo. 7. Emil Brezigar: Razvoj konjunktura in depresije v Avstriji 1896 do 1911. (Dalje pril.) 8. Mirko M. Kosić: Sociologija narodnosti in nacije. — II. Gradivo. 9. F. X. Zimmermann: Nova pisma Matije Zlopa. (Dalje priložnosti.) 10. Dragotin Lončar: Iz literarne zapuščine dr. Janka Smerca (Dalje pril.) III. Pregledi in referati. Slovstvo, jezikoslovje, umetnost, kulturna zgodovina. Arne Novak: Češka literatura v novem stoletju. (Konec pril.) Zober: Iz našega slovstva po novem letu 1914. Milan Šević: Imbro Ignjatjevič Tkalac. Saša Santel: O muziki barv. (Konec pril.) Fran Kos: Ruski profesor Baudouin de Courtenay in Slovenci. Ivan Koštal: Ob 70letnici patra Skrabca. Biologija. Boris Zarnik: Iz novejšje biologije literature. Filozofija, psihologija, pedagogika. Karel Ozvald: V spomin Antona Aškercu. Proti cilju. Jodi J. G. Fichte. Milan Šević, srbski pedagog. P. Flere: William James, Psychologie u. Erziehung. Pravo. Fran Goršič: Pravica ubogih in vzajemnost z Ogrsko-Hrvatsko. Politična ekonomija. Albin Ogris: Iz novejšje ekonomske literature. O.: Posestniki obdelane zemlje v Srbiji. V. K.: Hrvatski kompas. Politika. O.: Nemški imperializem. Publicistika. V. K.: Odmevi. Errata. Prihodnji broj izide 15. maja 1914. »Vedac« broji naklado 1000. Želimo ji še mnogo predplatnika.

Družbi sv. Cirila in Metoda je poslala njena podružnica v Sernvici med drugim vsoto K 10, nabrano na letošnjem običnem zboru. G. Iv. Kreft v Braslovčah je nakazal med drugim 5 K namesto venca na krsto rajnemu g. Fr. Semineku. Ob svoji odhodnici v Krškem je nabrala g. kavararica H. Krišek 8 K 40 vin. G. dr. Iv. Dimnik, odvetnik v Krškem je postal 5 K iz neke kazenske poravnave. Gg. uradniki podjetja »Delniška pivovarna Laško« so darovali 8 K 40 vin. družbi za 1. dan aprila in jej žele obilo posnemovalcev. Namesto venca na grob nepozabnemu prijatelju Alojziju Ziherrju poslala sta Mar. in Ant. Kovačič v St. Andražu v Slov. goricah 10 K. Družba sv. Cirila in Metoda je letos zelo ustregla z novo zalogo spomladanskih razglednic narodno čutečemu občinstvu tu spričuje vsestransko priznanje in obita naročila. Ve one, ki jih žele naročiti, opozarjamo, da jih imamo še nekaj v zalogi.

Pri gozdnem požarju ponesrečil. Pred kratkim je pospravljaj 84letni kjažar Anton Perme iz Vinoga pri Sent Jurju s svojo ženo v gozdu na Vinem vrhu. Pri tem je napravil ogenj, ki se je hitro razširil. Pri gašenju se je »Perme izpodtaknil in je postal žrtev plamenov. Gozdni požar, ki se je razširil na ploskev osem sto kvadratnih metrov, so pogasili domačini iz Vinoga.

Ogenj. Dne 1. t. m. okrog sedme ure zvečer je izbruhnil ogenj na dvojnatem kozolcu posestnika Leopolda Boleta v Lazih pri Planini. Ogenj se je razširil tudi na hišo in na hlev. Kozolec je pogorel čisto do tal. Zgorelo je tudi več krme, razno poljedelsko orodje, prazni sodi, en sod petroleja, kolo in več lesa. Tudi hiša in hlev so postali žrtve požarja. Ogenj se je oprjel tudi poslopju dveh sosedov in le energičnemu nastopu gasilcev-domačinov in gasilcev iz Planine in Unca se je zahvaliti, da so ogenj pogasili. Skupna škoda znaša čez šest tisoč kron. Kako je ogenj nastal, se še ne ve.

Surovost. Ko je šel te dni osemletni posestnikov sin Peter Strgar iz Spodnjih Gorjuš pri Radovljici iz cerkve domov, ga je na cesti neki mizarski pomočnik brez vzroka napadel, vrgel ga na tla in ga tako pretepel, da je zadobil Strgar več znanih poškodb. Tudi eden izmed prednjih zob mu je izbit.

Za Veliko noč se je preskrbel. Neznat tat se je splazil pred nekaj dnevi v shrambo za jedila, last Blaža Novaka iz Studenca in je odnesel okrog pet kilogramov prekaženega mesa, hlebec domačega kruha in velik kuhinjski nož.

Tatovina. Posestniku Antonu Struklju iz Trate, občina Sent Vid nad Ljubljano, je te dni neznan tat ukradel iz spalnice zlato žepno uro in zlato verižico v skupni vrednosti 214 kron. O tatu ni ne duha ne sluha.

Ljubljana.

— Ljubljanski turnarji so veliki avstrijski patrioti. Njihovo glasilo je graški »Suffenblatt«, kjer Slovence vedno denuncirajo kot jugoslovanske iredentiste in vsako naše dejanje označujejo kot veleizdajalsko. Prosto jim to, saj je nemški pesnik rekel, da je denuncijant največji šuft in ako hočejo biti naši Svabi na vsak način

šufti, jim mi tega ne bomo branili. Ampak ako je našim Svabom vsako naše dejanje veleizdajalsko, bi morali biti vsaj oni, kot edini čuvajji Avstrije (tako se sami imenujejo) lojalni do kosti in vzorni avstrijski patrioti, da bi se mi lahko učili od njih avstrijskega patriotizma. Pa temu ni tako. Svabi zahtevajo od nas avstrijsko mišljenje, sami se pa navdušujejo samo za Prusijo in za Bismarcka. Te dni so imeli zopet v kazini nekako Bismarkovo slavnost in iz poročila v »Suffenblattu« ni nič razvidno, da bi pri tej priliki peli avstrijsko pesem, pač pa se tam čita, da so na koncu Hegemannovega govora zapeli z velikanskim navdušenjem — Bismarkovo pesem. No, in ta Bismark ni bil noben prijatelj Avstrije, nasprotno, škodil ji je več, kot si je to ona želela. Ampak ljubljanski turnarji in Svabi sploh nas bodo navzlic temu še dalje denuncirali. Pa naj nas, saj se jih ne bojimo ravno preveč.

— **Taki so!** Nemci nam ne privoščijo niti najmanjših pravic, za se be hočejo pa celo predpravice. Ko se je v ljubljanskem občinskem svetu razpravljalo o razmerah na celovškem kolodvoru, je rekel dr. Ambrožič, da ljubljanski občinski svet nima pravice pečati se z razmerami v Celovcu, ker sicer pride lahko do tega, da bo celovški občinski svet protestiral proti samoslovenskim uličnim napisom v Ljubljani! Naj le protestira, bo dobil tudi edini primerni odgovor: **da naj pometa pred svojim pragom,** t. j. da naj poskrbi za dvojezične ulice napise v Celovcu, ki je manj nemško mesto, kot Ljubljana slovensko. Sicer pa se je v ljubljanskem občinskem svetu protestiralo samo proti temu, da Slovencev na celovškem kolodvoru ne more dobiti voznega listka v slovenskem jeziku. To se zdi našim Svabom čisto pravilno, ker po njihovem so pravice samo za Nemce, za Slovence so pa samo dolžnosti. Sicer pa: »svaka sila do vremena« in tudi naši Svabi bodo morali preč ali slej odnehati, za vse večne čase jim Slovenci ne bomo služili kot hlapiči.

— **Prijetna sprememba.** »Slovenec« se začelja vedno bolj zanimati za jugoslovansko gibanje. On sicer temu gibanju nasprotuje, v prvi vrsti iz verskih ozirov, četudi jugoslovansko gibanje samo po sebi ni čisto nič naperjeno proti nobeni konfesiji in katoliški Jugoslavi bi najbolje storili, da se sami pridružijo z vsem navdušenjem temu gibanju, ker na ta način bodo najlože uveljavili svoja katoliška načela, proti struji pa ne bodo mogli iti, ona bo šla — ako ne z njimi pa preko njih. Eno je pa pri »Slovenčevih« pisavi vseeno simpatično: način, kako se razpravlja o jugoslovanskem gibanju. Navajeni smo bili čitati v »Slovencu« denunciacije, sedaj pa piše mirno in stvarno brez zlobnih primesi. To pomeni vsekakor napredek in upati je, da »Slovenec« ne spremeni tega stališča in razprava postane veliko ložja. Razpravljati je pa treba o jugoslovanskem nacionalističnem gibanju, ker ono ni nikak efemeran pojav več.

— **Jugoslovanski nacionalistični tisk.** V zadnjem času se naravnost silno množijo jugoslovanski nacionalistični listi, s katerimi je že preprežen ves slovenski jug. Najnovejši bojevnik za slovensko-hrvatsko-srbsko narodno edinstvo je zagrebški tednik »Nova Riječ (beseda)«, ki je začel izhajati te dni in kar kipi same odločnosti, volje in poguma, ki ga more dati Slovincu, Hrvat in Srbu samo zavest naše narodne skupnosti, zavest, da smo močni, ako le hočemo in ako se združimo. Slovenski jug se budi in vstaja, nove besede se slišijo in novo življenje klije.

— **Deloma resnično.** »Suffenblatt« je poročal, da prihodnje sezono ne bo več v Ljubljani slovenskega gledališča in navaja med drugimi vzroki tudi popolno apatijo slovenskega občinstva, ki ni hotelo zahajati v gledališče. Deloma je to resnično, ker v pretekli sezoni je bilo gledališče res veliko preslabo obiskano, ampak zakrivil je to v veliki meri klerikalni deželni odbor, ki je storil vse, da odvrne občinstvo od gledališča. Take cenzure ni menda nikjer na svetu, kot smo jo imeli v Ljubljani in to je veliko vplivalo na slab obisk gledališča. Zato se lahko reče da je samo klerikalni deželni odbor ubil slovensko gledališče v Ljubljani.

— **Čudno naključje.** Predsinočnjim je bila v slovenskem gledališču zadnja predstava v tej sezoni in ravno nekako v času, ko je imel biti začetek predstave, je bilo v občinskem svetu sklenjeno, da se gledališka komisija razide. Gledališka sezona je torej končana, gledališke komisije ni več — gledališča sploh ni več in prihodnje sezono bodo za slovensko kulturo pomenile Jesenice več kot Ljubljana. Za tem so tudi šli klerikalci: ubiti vse kar je slovenskega, ako ni izrazito klerikalno,

podpirali bodo pa gotovo še vnaprej z deželnim denarjem »Filarmonische Gesellschaft«, torej društvo, ki sicer ni klerikalno, zato je pa — nemško.

— **Magistratni pomožni uradniki** izd. so dobili te dni obvestilo o izpremenbi plač oz. o službeni pragmatiki. Mnogi so po tej pragmatiki prikrajšani: Upati je, da se zadeva uredi tako, da ne bo nihče prikrajšan.

— **Albinjeva opereta »Baron Trenk«.** Z nobeno opereto ni doseglo zagrebško kazališče v zadnjih šestih letih tolikega uspeha, kakor s to hrvatsko narodno opereto. Uprizorila se je nešteto krat, in za vse slavnostne prilike se uprizarja poleg opere »Zrinjski« Albinjeva »Baron Trenk«. Tako se je uprizorila tudi na željo ministrskega predsednika grofa Tisze, ko je bil nedavno v Zagrebu. Hrvatsko kazališče pa uprizarja »Barona Trenka« resnično vzorno, da je predstava vselej slavnostnega značaja. Vsebinska je na kratko sledeča: Baron Trenk ima še staro pravico do vseh nevest (jus primae noctis), ki je seveda ne izvaja. Toda pravice si ne da jemati. Vrši se kmetska svatba, Nikola in Marica sta se poročila. Tedaj pribeži Lidija, ki so jo lovili hajduki, a rešil jo je Trenk. Tudi Trenk pride za njo, a ko vidi svatbo, ki se je izvršila brez njegovega dovoljenja, hoče vzeti Marico. A ponudi se mu Lidija, ki pa na njegov konju uteče. Na dvoru Marije Terezije spozna Trenk Lidijo, ki jo ljubi in snubi, a ona ga odkloni, ker ne verjame v njegovo zvestobo. Lidija je dvorna dama, trmasta in neukrotljiva kakor Trenk. Ljubi ga, a priznati tega noče ter se zabava iz kljubovalnosti z neslanimi kavalirji. V III. dejanju pridere Trenk nasilno v Lidijino vilo; Lidija se ga ubrani s pištolo, a obenem spozna Trenkovo resnično ljubezen. Tako sta končno srečna dva para: Lidija in Trenk ter Marica in Nikola. Lidijo poje ga. Polakova, Marico gđc. Zličarjeva, Trenka g. Jastrzabski, Nikola g. Grund, ostali dve večji vlozi pa gđc. Haimanova in g. Lesič.

— **Občno konzumno društvo za Ljubljano in okolico,** postaja od dne do dne interesantnejši zavod, kateri zasluži vsekakor pozornost vsaj delovnega ljudstva. Principi, na katerih naj bi po splošnih nazorih temeljilo, so gotovo dobri in če se pojavlja danes splošna nezadovoljnost v tem zavodu, potem morajo biti gotovo vzroki zato globokejši. Zavod kot tak je sicer v socialnodemokratskih rokah, toda to ne sme biti vzrok, da bi se mu ne posvetilo tiste pozornosti, ki jo enaki javno poznani zavodi zaslužijo. Pritožbe, ki se slišijo, so že tako logične, da ni moč preko njih iti enostavno na dnevni red. Naša naloga sicer ni, da bi se utikali v notranjo upravo, v baje vzorni red, ki tam vlada, vendar pa se nam zdi čudno, da prizadeti pač najdelo pogum, čudno gospodarstvo povsod kritizirati, nimajo pa očividno poguma nastopiti tam, kjer je prostor zato. Pravijo, da je blago slabo, da je nerazmerno dražje kakor pri zasebnih podjetnikih in da člani kot taki nimajo nikakršnih pravic. Če je vse to res, potem so pač pojmi v socialni demokraciji glede demokratizma precej pomanjkljivi in se prav nič ne čudimo, če gospod Kristan Anton vse te pojave enostavno ignorira. Čudimo se pa delavstvu, ki vzlic žalostnim izkušnjam k njemu silijo in ga s tem vspehujejo k še večji domišljiji. Mi smo stali vedno na stališču, da je na našem narodnem organizmu precej gnoble in da bo treba pred vsem to odpraviti, če naj narod ozdravi in postane čvrst in krepak. Ker pa po splošnih govoricah sodeč tudi v tem gospodarskem podjetju ni vse, kakor bi moralo biti, zato je tudi tu treba operacije, ki bo sicer bolela, ki je pa vzlic temu potrebna. V prvi vrsti so člani sami poklicani, da napravijo remedium poleg tega pa bi ga imeli tudi še drugi faktorji dolžnost, da nastopijo za koristi uže itak dovolj izkoriščenega delavstva, da se ga reši pijavk, ki ga brezsrčno izsesavajo. Prizadeti naj se spomnijo na star nemški pregovor, ki pravi: Nur die allerdummsten Kälber wählen sich ihre Metzger selber!

— **Zidovi ob Ljubljani.** Prej se je mislilo, da bodo zidovi oziroma škarpe ob Ljubljani segale do vrha in da se na ta način na obeh straneh napravijo široki hodniki, ki bi omogočevali na obeh bregovih živahen promet. Sedaj se vidi, da temu ne bo tako, ampak da bo obrežje skoraj do polovice splanirano. Ako bi zidovi segali do vrha to je vstric ulic, bi se dala na obeh straneh napraviti krasna promenada, ki bi v bodočnosti obrežje Ljubljajnice popolnoma izpremenila. Za zdaj menda ostane tako — ni pa dvoma, da bodo naši potomci to spopolnili in izpremenili.

— **Stopnjice do Ljubljance.** Ako opazujemo delo pri obrežju Ljubljajnice, zapazimo takoj, da ne bode ob Ljubljajnici nobenih stopnjic, do voče.

razven tistih, med Frančiškaskim in Hradeckega mostom. To bode ravno tako izgledalo, kakor če bi zajcu naša, katera ga krasijo, porezal in ga nato spustil. Vprašamo pa tukaj, kaj pa radi varnosti? Ako kdo tukaj v vodo pada, kje naj se potem reši iz nje? Odgovor je lehak nikjer, saj je tako preveč ljudi na svetu. Posameznika vendar ni škoda! Ljudstvo se pa splošno povprašuje, kaj bode pa s pranjem v Ljubljani? Ljubljana je vendar mesto, kjer prebivajo večinoma srednji in nižji sloji! Kapitalistov vendar ni veliko pri nas. Take stopnjice ne stanejo veliko, ter naj se pri tem vendar vpoštevajo želje, večine prebivalcev, dokler je še čas. Da ne bode potem prepozno, kakor v Grubarjevem prekopu, da potem ljudstvo preklinja tiste, kateri so vzrok, da ni stopnjice. Stopnjice bi vendar morale biti, med vsakim mostom in to ob obeh straneh Ljubljane! Ni nam znano, kje da so vsi g. mestni svetniki, da se nobeden ne zavzame za to stvar, pa tudi ne, kje da so g. inženirji, da tega ne zapazijo. (Priobčujemo, kakor smo prejeli.)

— V Ojlkinih koncertih »Glasbene Matice« bo sodeloval slovenski umetnik, operni pevec, sedaj angažovan v Aachenu g. Ivan Levar. Pel bo največjo in najvažnejšo solistovsko partijo »Ojlike«; pri tretjem koncertu pa tudi nekaj modernih slovenskih pesmi Ant. Lajovicca, dr. G. Kreka in rFana Gerbiča. Gosp. Levar je že dve leti angažovan kot prvi operni baritonist (v Ostravi in Aachenu.) V operah in koncertih je žel veličanske uspehe.

— Javna knjižnica »Gospodarskega in izobraževalnega društva za dvorski okraj« izreka najskrajnejšo zahvalo za izredno dragocene, deloma prav interesantne knjige, ki sta jih v preteklem tednu blagovolila podariti g. Milan Mulley, trgovski zastopnik v Ljubljani in gospod, ki noče biti imenovan. Priporočamo knjižnico prav toplem vsem naprednim krogom, da ji blagovole nakloniti knjige, ki jih lahko utrpe; obenem pa priporočamo njen obisk toplem vsem ljubljanskim in okoličanskim slojem, ker je javna, vsakomur dostopna in že sedaj v Ljubljani najbolj uvaževana radi svoje bogate vsebine in točne potrebe, kar priča neizpodbitno, da je po kratki polgodletni dobi svojega obstoja kot javna knjižnica nadkralila v številu izposojenih knjig vse ostale ljubljanske knjižnice. Posebno je priljubljena po bližnji ljubljanski okolici, na Viču, Glincali in Rožni dolini a jo tudi pridno posejajo prijatelji iz bližnjih ljubljanskih okrajev, osobito trnovskega, šentjakobskega in šempeterškega okraja. Knjižnica je nastanjena Pred igriščem št. 3 (nasproti Marčanu na Rinski cesti) in posluje vsako sredo in petek od 6.—8. zvečer in vsako nedeljo in praznik od 10.—12. dopoldne. Ker se pripravila nova izdaja imenika knjig, dobe dosedanj katalog, ki obsega 3276 knjig, vsi redni obiskovalci brezplačno.

— Nov imenik slovenskih knjig je izdalo gospodarsko napredno društvo za šentjakobski okraj. Imenik obsega vse knjige, ki jih ima društvena javna ljudska knjižnica na razpolago. Člani društva dobe ta seznam brezplačno, za druge stane 30 v. Zunanji naročniki naj pošljejo vnaprej še za poštino 10 v. Imenik jasno dokazuje velikanski napredek ljudske knjižnice, ki si je tekem triletnega obstoja nabavila nad 3000 vezanih knjig, med katerimi so nekatere zelo dragocene. Knjižnica, ki posluje na Vožarskem potu št. 2 to je koncem Florjanske ulice — postajališče električne cestne železnice je odprta vsak torek, četrtek in sobota od 6. do 9. zvečer, ob sobotah zaradi trgovskih uslužbencev tudi do polu 10. če je treba. V knjižnico ima pristop vsakdo.

— Slava našim zvestim rojakom v Ameriki. Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda št. 1 v Ney Yorku je poslala po svojem tajniku gosp. Janezu Terčeku lep prispevek 650 K. Hvala marljivi podružnici, hvala darežljivim, zvestim rojakom v Ameriki.

— Družbi sv. Cirila in Metoda v korist se je zavarovala gospa Kristina Lokarjeva v Gorici za vsoto 500 K pri »Prvi češki zavarovalnici na življenje v Trstu«. Dobra rodoljubka je s tem družbo zagotovila, da li hoče biti koristna še potem, ko nje več ne bo. Hvala lepa! Hvala pa tudi Prvi češki, da pridobivajoč zavarovancev pri tej zavarovalnici opozarja na korist Ciril Metodove družbe in priporoča, da se njej v prid odloči del zavarovalnice.

— Na fantovščini g. Vilkota Pielterja v Krškem se je nabralo K 20, vsoto je nakazal blagajnik podružnice g. Flor. Rasman. Mesto venca umrlil Mariji Sitrerjevi poslala je g. Ana Podbojeva K 10. — Ga. Franica Florjancičeva na Bledu je nabrala K 9, vsoto je nakazal naš vrli rodoljub g. Jak. Peternel, lastnik hotela »Trilglav«.

— Dva latinska vajenca. Neki pekovski mojster na Karlovski cesti je imel v službi dva vajenca, ki sta zelo razmetavala denar. To se je zdelo gospodarju zelo slumljivo in njegov sum je bil tudi opravičen, zakaj dogladno se je, da sta mu oba vajenca kradla pecivo in obdržala denar zase. Neki izvošček je dobil skoro vsak dan za dve ali tri krome peciva. Izkupeček sta si tatinska paglavca razdelila med seboj. Poleg drugih stvari je izgnila celo velika vreča moke. Koliko škode sta napravila tatova, se še ne more dognati, vendar bo številka precej visoka.

— Nasilen gost aretiran. Pretekli ponedeljek ponoči je policija aretirala 34 letnega delavca Matevža Pintarja iz Gorice. Pintar je popival v neki gostilni na sv. Petra nasipu, sprl se je z natakario radi računa, ki ga je napravil in jo je udaril z neko trdo stvarjo tako močno po glavi, da se je ta vsa krvava zgrudila na tla.

— 260 krat predvajala se je filmska burka »modra miška« pri vedno razprodanem prostornem gledališču v »Graben-kino na Dunaju in vselej žela občno priznanje in povzročila bučen smeh. Bila je srečna misel predelati znano burko »modra miška« za kinematograf. Magda Lessing, zvezda Berlinskega metropolitana gledališča igra ulogo »modre miške« zelo očarujoče in z ljubko koketerijo. »Modra miška« predvaja se od veličonočne nedelje naprej v Kinematografu »Ideal«.

Trst.

Zopet združeni. Od sv. Jakoba nam pišejo: Z velikim veseljem smo pozdravili šentjakobčani predlog nekaterih narodno zavednih mož, da bi se pri Sv. Jakobu ustanovilo narodno godbo na pihala. In res ni dolgo trajalo, da je iz govoričenja prišlo do dejanja; to je do ustanovitve nove godbe pod okriljem NDO. Ustanovni občni zbor se je vršil avgusta leta 1910. Na tem občnem zboru vpisalo se je 42 učencev, samo zrelih mož in mladeničev. Celih šest mesecev so se marljivo učili teorijo. Dne 15. februarja 1911 so došla društvu nova godala. Gosp. Jos. Lah kot prvi učitelj se je mnogo trudil, da bi godba v najkrajšem času javno nastopila, ali ni bil kos tako težki in mučni nalogi. Šele kapelnik gosp. Ferdu Majcenu se je posrečilo godbo tako izzuriti, da je konec dne 1. septembra istega leta prvič javno nastopila, in sicer na vrtu gostilne »Jadran« pri Sv. Jakobu. Na tisoče udeležencev je posotilo ta prvi koncert nove godbe. Vsi navzoči so burno pozdravljali godce in njih kapelnika v krasnih novih uniformah, ki si jih je društvo nalašč kupilo za prvi nastop. Tudi kritika se je pohvalno izrekla o društvu. Tako je godbeno društvo začelo življenje. In res je godba dnevno napredovala, slišali smo jo na raznih narodnih prireditvah, zabavah in plesih, ne samo tu v Trstu, temveč tudi po vsej okolici in na Krasu; celo na Goriškem, Kranjskem in v Istri itd. Z eno besedo rečeno, ponosni smo bili na to društvo. Ali pregovor pravi: »Ne hvali dneva pred nočjo.« In res. Zaradi odhoda nekaterih članov k vojakom so prišli novi člani v društvo. Ti so z nekaterimi starimi člani izzvali medsebojni nesporazum. Začeli so kršiti disciplino in red ter s tem zatrli slovo in mir. Konečno se je gotovo številno članov ločilo od Godbenega društva NDO, ter si ustanovilo svojo lastno godbo z naslovom »Prva Tržaška Slovanska Godba v Trstu«. S to ločitvijo je bil zadan najhujši udarec društvu samemu kakor tudi nam vsem, ki smo toliko časa hrepeneli po svoji lastni godbi. Obe društvi sta potem posamezno nastopali v javnosti. Ali ljudstvo ni več tako simpatiziralo z enim in drugim oddelkom, temveč jih je pripustilo svoji usodi ter jih s tem obsodilo. Podporni člani, videvši med godci razdor, so opustili plačevanje podpor. Tudi druga narodna društva, osobito na deželi, niso več tako pogostna naročala godbe pri nas v Trstu, temveč od drugod. Tako ste obe društvi životarili vsako zase. Ali »Vsaka sila do vremena«, pravi narodni pregovor. To so spoznali člani obeh društev ter se začeli približevati. Prvi poizkus za zopetno združitve se je vršil v četrtek dne 26. m. m. v gostilni »Jadran« pri Sv. Jakobu pod predsedništvom dr. Jos. Mandiča, ki se je za vso to afero tako zavzel, da se je že po prvem sestanku lahko računalo, da bo stvar imela popoln uspel. Nismo se varali. Na onem sestanku je prišlo do sporazuma od obeh strani, toliko glede novega odpora, kakor glede skupnega inventarja in skupnega delovanja godbenega društva za v bodoče. Minuli četrtek je bila že skupna vaja v prostorih NDO, pri Sv. Jakobu. Zares, raz-

veselili smo se, videti toliko mož in mladeničev zbranih pod vodstvom novega učitelja. Bilo nas je mnogo poslušalcev, ki smo se naslajali ob zvokih slovenskih koračnic v splošno zadovoljstvo vseh navzočih. Vsi smo bili enega mnenja, da naj bi društvo ostalo vedno skupaj združeno. Godbeno društvo šteje približno 50 dobro izvežbanih mož in mladeničev, tako da smemo reči, da je šentjakobska godba NDO, ena največjih slovenskih civilnih godb na Primorskem. Tudi mi želimo skupni godbi najboljšega uspeha in napredka. Obenem pa pozivljamo vse tržaško slovenstvo, da podpira to združitve ob vsaki priliki, kajti ni misliti, da je godba samo za šport. Godba zahteva tudi mnogo truda in obilo denarja. In tega navadno godbena društva, kakor tudi ostala društva, premnogokrat pogrešajo, kar je tudi posledica, da naša društva počasi izumirajo. To je naš apel o pravem času, kajti kdor hitro dá, dvakrat dá. Zaraditega pristopajte vsi v edino društvo te vrste, bodisi kot izvršujoči, podporni ali ustanovni člani. Pristopnina je zelo nizka, tako da jo vsak zmore, najsibode gospod ali delavec. Z veseljem pozdravljamo godbeno društvo NDO., Vam pa požrtvovalnima odboroma in gosp. dr. Josipu Mandiču naša zahvala, da ste nas rešili temnih oblakov, ki so grozili pogin edinemu godbenemu društvu in s tem zaključili sijajno zmago šentjakobskih in sploh vseh tržaških Slovencev. Godbenemu društvu NDO. pa ključemo: Naprej po začrtani poti! Šentjakobčani.

»Lavoratore« o zadnjem shodu uslužbencev c. kr. glavnih skladišč percej čudno poročča, kakor je to pač njegova navada. Posebno se zaletava v g. dr. Kisoveca in se jezi na narodne delavske organizacije. Menda zato, ker so vložile boljšo spomenico nego socialni demokratje, kateri vlagajo spomenice samo za reklamo, drugače pa jim je prav malo ležeče na tem, da bi se položaj delavstva izboljšal, ker so socialni demokratični kričači iz proste luke pokazali s tem, da so prišli na shod oroste luke, kjer se je sklepalo o živlenskih vprašanjih omenjenega delavstva, ter skušali s svojim žabjim regljanjem shod razbiti, česar se jim seveda ni posrečilo, pač pa so se s svojim »civiliziranim« nastopom prav pošteno blamirali. Bili so namreč prav temeljito razkrinkani in bilo jih je sram do mozga. Menda se zato tako jezi »Lavoratore«. Mi mu to iz privoščimo. Nekaj pa je, kar ne smemo prezreti. »Lavoratore« pravi, da je g. dr. Kisovec italijanski govornikom prepovedal italijanski govorniki. Bodi nam temu mestu konstatirano, da je »Lavoratore« velik lažnik. Na shodu so bili sami slovenski delavci, vabilo se jih je tudi s samoslovenskimi letaki. Med vsemi zborovalci pa je bil en napol Italian in ta je zahteval, da g. dr. Kisovec poda zanj še enkrat poročilo in sicer v italijanskem jeziku. Prosimo, samo za enega naj bi se poročalo italijanski! Če bi se na kakem italijanskem shodu, oziroma na shodu italijanskih socialnih demokratov predzrnil kak Slovenec tako nastopiti, bi šel s shoda z razbito glavjo. Saj socialni demokratje niti tedaj ne dovolijo govoriti slovensko, če je na shodu nad polovico slov. zborovalcev. Toda dr. Kisovec je bil tako uljuden — ali bolje rečeno — preveč pravičen, da je goriojenemu napol Italianu odgovoril, da bo referiral zanj v ital. jeziku, čeprav to ni njegova dolžnost, ker je shod sklicala slovenska narodna organizacija in so na njem sami Slovenci — govoril bi torej vzlic temu v italijanskem jeziku, toda to le v tem slučaju, ako so zborovalci s tem zadovoljni. Pri glasovanju so se slišali veliki protestni klic in predlog, za katerega je glasovalo samo par socialno-demokratičnih kričačev, je padel. Tako se je stvar vršila. Socialno-demokratični lažnivci, kateri niti v slovensko Nabraženo ne pošljejo več slovenskih govornikov, ti brezčastni ljudje, pa imajo še toliko poguma v sebi, da se zaradi zornje zadeve jeze. Za nje bi bilo bolje, ko bi molčali. S tem, da so se zopet oglašili z lažmi, jih bomo še huje lomili. Naj bo za enkrat dosti. O priliki kaj več o tem.

Mandolinistična skupina »Viktor Parma« naznanja naši mladini, da je otvorila glasbeno šolo za mandoline in kitare. Z rednim podukom, ki bo vseboval teoretično in praktično stran, se prične prihodnji četrtek, dne 9. t. m. v skupininih prostorih (»stara policija« nad gostilno »Jadran«) pri sv. Jakobu. Šola bo vsak četrtek od 9. do 10. zvečer ravno tam. Ker je preskrbljeno za dobre učne moči in se bo plačevalo samo 1 K na mesec, se najda skupina mnogoštevilne udeležbe. Obenem opozarja skupina na svoje vsakoletne nedeljske zabavno-poučne izlete in na kratka predavanja v naravi, ki se vrše pri teh iz-

letih. Predmet teh predavanj bo tvorilo letos večinoma vprašanje mladinske organizacije na nar. soc. podlagi. Stvar je torej jako zanimiva in zelo velikega pomena in zato smo prepričani, da se bodo naši mladi ljudje obojega spola v velikem številu odzvali vabilu skupine »Viktor Parma« na te njene nedeljske nad vse prijetne in poučne izlete.

Pouk na prostem. S 1. majem bo otvorjena v Trstu prva šola na prostem. Pouk se bo vršil na nekem travniku blizu Kolonje, ob progi tramvajske proge, ki vodi na Občine. Otroci ostanejo ves dan pod milim nebom. Ob 8. uri bodo odpeljani učenci s tramvajem na Kolonjo. Na prostornem pašniku se bodo učili, teledavili in igrali. Tudi obdelovali bodo tamkaj. Zvečer jih pripelje tramvaj zopet v mesto. — Otvorjena bode ta zaenkrat samo dva prva razreda, in sicer en deški in en dekliški. V vsakem razredu bo 25 učencev. Šola na prostem bodo obiskovali najšibkejši učenci, ki jih bodo izbrali šolski zdravniki iz raznih občinskih ljudskih šol. Učitelja nastavi magistrat.

Napadi nadaljujejo. Tržaški Lahi precej besnijo v zadnjem času. Ako slišijo kje slovansko govorico, se organizirajo ter napadajo. V ponedeljek zv. se je plazila večja skupina laških pobalnikov za štirimi Hrvati, ki so govorili med seboj v svojem jeziku. To je peklo Lahe in sklenili so napasti naše ljudi. Ti pa so še pravočasno zapazili to plazenje Lahov in so stali pripravljeno. V ulici Valdirivo, na vogalu, kjer je bila prej »Slovanska knjižnica«, so se srečali in Lahi so se vrgli na Hrvate, a ti so napad odbili in poglani zahrbtno v tek. Eden izmed bežečih je pozabil na cesti klobuk. — Človek mora biti previden na ulici.

Na drugi svet je hotela Lina Pezeli, stara 25 let in stanujoča v ulici P. Venezian, 27. Izpila je precejšnjo množino fenikalne kisline, a domači so to opazili in poklicali zdravnika, ki je izpral dekleto žleodce. Na prošnjo staršev so jo pustili doma. — Vzrok samomorja: ljubezen.

Neroden kolesar je povozil na ulici triletno deklico Orhidejo Zoratto stanujočo v ulici Pasquale Revoltella 64. Deklica, ki je težko poškodovana je bila odpeljana v bolnico, neroden kolesar pa jo je odkuril.

Tramvaj so obtičali. V ponedeljek pop. okrog 5. ure, so obtičali tramvaj po mestu. Pretrgan je bil električni tok. Predno so popravili napako, je potekla dobra ura.

Prepeačl. V ponedeljek pop. je nastal prav živahen pretep med družbo alkoholizov na trgu Goldoni. Predno so utegnile priti straže, je bilo že par prijateljev krvavih. Antonu Dardiču, staremu 34 let, iz Pazina in stanujočemu v ulici Boschetto 24, je zlomil njegov prijatelj Peter Bole iz Kojškega nosno kost; sunil ga je bil z vso silo ob zid. Pobil je tudi njegovo ženo, ki ga je branila. — Bole aretiran, Dardič v bolnišnico.

Gostilna. Anton Ivančič Buffet.

TRST. Andemo de Toni, via Nuova 5. TRST.

Tržaškemu občinstvu in v Trst prihajajočim Slovenceem jamčim za pristna istrska, vipavska in dalmatinska vina, kakor tudi vedno sveže pivo in izborno mrzlo in gorko kuhinjo.

BUFFET-RESTAURANT

Via Nicolò 11. — TRST — Via Nicolò 11.

Podpisana vjudno naznanjava p. t. občinstvu, da sva prejšnji buffet »Istria« razširila v buffet-restaurant z dunajsko kuhinjo. — Točiva: Góško belo in kulmbaško črno pivo, pristna istrjanska, dalmatinska, štajerska in nižjeavstrijska vina. — Opoldne in zvečer abonement. K. Risser. A. Trulp.

FRAN MALIS, diplomirani krojač. Trst. — Ulica Tor S. Piero 4 - Trst. Podružnica: Nabrežina 99.

Jestvine, kolonijalno blago. FR. MILLONIG - TRST Piazza Caserma 5., blizu Narodnega doma. Razpošiljanje po pošti.

Mnogi rešencev še ne morejo hoditi, ker imajo noge popolnoma premrznjene. Pripovedujejo o strašnih scenah, ki so se odigrale na širokem morju.

V nevihti zablodili. Posadka Newfoundlandije je v sredo zjutraj stopila na neko ledeno goro hoteč loviti. Proti poldnevno so se podali mnogi mornarji na krov ladje Stefano, ki je tvorila tudi del lovske ekspedicije, da bi tam obdelovali. Kmalu na to se pa vzdigne nevihta in ker je ladja Stefano bila prisiljena odpluti, podali so se mornarji Newfoundlandije zopet na ledeno goro. Snežilo je in na enkrat je neprodna meglja izpremenila dan v noč. Na Newfoundlandiji je na moč zvižgala sirena in mornarji so sledili njenemu glasu, v upu, da dosežejo ladjo in zavetišče. Toda sneg je nalletaval vedno gostejše in gostejše, vsled snega so izgubili vid in kmalu so zablodili in izgubili smer proti ladji, blodeč od ladje — proč.

Nevihta ni ponchala preje kot zvečer, toda sedaj so bili mornarji že tako izčrpani, da so se mogli komaj premikati.

Najstrašnejše je, da ni na ladjah niso preje zapazili nesreče, dokler se ni 2 dni nato oddalila ledena gora z 120 možmi. Preje se je namreč na Newfoundlandiji mislilo, da so bili mornarji sprejeti na krov od ene ali druge ladijske ekspedicije, ki se je vsled nevihte razpršila.

Ladja Bellaventura je hitela sedaj z vso paro za ledeno goro in jo po več urah došla.

Ledena gora je bila pokrita z mrtvinami in umirajočimi.

Posadka Bellaventure se je podala s poljskimi posteljami in potrebnim orodjem na led, da prinese pomoč ponesrečencem.

Nepopisni prizori. Njihovim očem se je nudilo pretresljiva slika. Mrtvi so bili nagromadeni eden čez drugega, v obupnem stanju, vsi pokriti z debelo a prozorno ledeno skorjo, ki je lomila svetlobo kakor povečevalna leča in dajala mrtvinam obličjem strahoten pogled.

Oni, ki so bili še živi, so popolnoma oslepel od snegu in ledu. S trepetom so se držali eden drugega jokaje.

Bili so popolnoma premrzni in iztrdani. Kar jih je ostalo živih so bili na posteljah prenešeni na ladjo.

Rešili so se samo tisti, ki so se premagali in se niso vlegli na led; kdor se je vlegel je bil takoj zmrtzen in mrtev.

Veliko jih je vsled trpljenja zbolelo in njih krik je napravil smrtno borbo še groznejšo. Rešenci pripovedujejo, da so bili nekateri tovariši rešeni na takšen način, da so bili do krvi pretepeni, če so se vlegli na led; to jih je pripravilo k zavesti, da so zopet stopili na noge.

O ladiji Southern Cross, kjer se je nahajalo 175 mož, ni nobenega sledu.

Od veličonočne nedelje 12. do 17. aprila — 6 dni!

Modra miška!

Z Magdo Lessing!

Največja in najkrasnejša učinkovita veseligrta te sezije! Neprestan bučen smeh!

Kinematograf Ideal.

Strašna smrtna borba. mornarjev »Newfoundlandije« na blodeči ledeni gori.

»Daily Telegraph« prinaša o tej grozni tragediji sledeče podrobnosti: V pristanišče Sv. Janeza na Novi Zemlji je dospela ladja Bellaventura z 69 mrtvinami in 50 rešenci z ladje Newfoundlandije. Trupla so tvorila na krovu strahoten kup; vsi zamrznjeni in led, pokriti le tu pa tam s preprogrami in nepremočljivim platnom.

Telefonska poročila

SENZACIONALEN NAČRT ZA OPROSTITEV JANDRIČA.

Gradec, 8. aprila. Naravnost neverjetna vest se širi po Gradcu glede načrta za osvoboditev Aleksandra Jandriča (ki je radi špijonaže zaprt v Kadlau). Natakarcica neke gostilne je slišala pogovor neznanih mož, ki so se pogovarjali o načrtu. Po tem načrtu se je nameravalo napasti stražo; med tem bi se pa bil Jandrič spustil z okna in se odpeljal na pripravljenem avtomobilu na rusko mejo. Natakarcica je naznanila pogovor policiji in ta je načrt seveda preprečila.

UPOR V JUŽNI ALBANII.

Grška naj posreduje.

Paris, 8. aprila. Potrjuje se, da je princ Wied albanški naprosil Avstro-Ogrsko, Italijo in Rumunijo, da intervenirajo v Atenah v svrhu posredovanja med uporniki v Epiru in med albansko vlado. Avstro-Ogrska, Italija in Rumunija so že podvzele tozadevne korake v Atenah. Poroča se, da se je posredovanje, zankrat še neoficijelno, začelo in da imajo tozadevna pogajanja med Albanskimi in epijskimi zastopniki uspeh.

ČRNA GORA DOBI POSOJLO.

Cetinje, 8. aprila. Zastopniki vesleli so podali cetinjski vladi kolektivno noto, v kateri se dovoljuje obljubljeno mednarodno posojilo.

ZBOLJŠANE ZVEZE MED AVSTRO-OGRSKO IN BOLGARIJO.

Sofija, 8. aprila. Ravnatelj avstrijskih telegrafskih in telefonskih uradov je dospel v Sofijo, da se ustvari pogoji za boljše telefonske in telegrafске zveze med Avstro-ogrsko in Bolgarijo.

BOSANSKE ŽELEZNICE PO § 14.

Dunaj, 8. aprila. (Uradno.) Jutrajsnja »W. allg. Ztg.« prinaša cesarsko odredbo glede bosansko-hercegovskega železničnega omrežja. S tem stopi v veljavo vladna predloga, ki je bila v novembru zbornici predložena. Zajedno se pričbuje tudi atemeljevanje, v katerem se med drugimi tudi pravi, da vlada daljšega zavlačevanja ne more odgovarjati in da se stvar ne da nič več zavlačevati. Potem, ko sta bosansko-hercegovski in ogrski parlament storila svojo dolžnost, mora tudi Avstrija svojo dolžnost izpolniti. Ker se pa radi znanega položaja predloga ni mogla rešiti v zbornici, je vlada na svojo odgovornost izdala to odredbo.

POLOŽAJ NA ANGLEŠKEM.

London, 8. aprila. Zbornica je odgođena na 14 dni.

London, 8. aprila. Ministrski predsednik Asquith, ki se je svojemu poslanskemu mandatu odpovedal vsled tega, ker je sprejel tudi vodstvo poslova vojnega ministrstva, je bil danes zopet izvoljen za poslanca. Protikandidata ni imel.

(Življenjska pot ministrskega predsednika Asquitha je sledeča: Rodil se je 1852 in bil vzgojen v London School. Bil je vedno med prvimi dijaki. Svoje študije je potem nadaljeval v Oxfordu, kjer je bil predsednik študentovske organizacije in to vsled velikih svojih zmožnosti v debatah in vsled jasnih razlag raznih vprašanj — te lastnosti so mu tudi pomagale na potu do javnega življenja. Svojo kariero je začel z advokaturjo in žurnalizmom. Deset let je bil advokat in se posebno proslavil 1887, ko je zagovarjal sedanjega svojega tovariša in ministra Burusa, ki je bil kot delavski voditelj obsojen vsled šuntanja k punktu. L. 1892. je bil član parlamenta in s svojimi govori dosegel, da je prišla na krmilo liberalna stranka in Asquith je bil poklican v notranje ministrstvo. Ko je 1895. l. liberalna vlada pogorela se je Asquith zopet vrnil k advokaciji. Toda že leta 1906. je bil zopet izvoljen in postal finančni minister, nato 1908 ministrski predsednik. Asquithova zaslug je, da je zlomljena moč lordov in da ima Anglija najpopolnejše socialno zavarovanje. V štrajkarski dobi 1910 si je pridobil zaupanje cele dežele.)

VELIKANSKI SNEŽNI PLAZ.

INOMOST, 8. aprila. Na Heibergu v Cilertalu, se je udril velikanski plaz 4000 m³.

TURČIJA DOBI POSOJLO POD POGOJI.

Carigrad, 8. aprila. Veliko turško posojilo bo najbrže do 15. aprila sklenjeno. Zadnje teškoče obstojajo v tem, da Francija zahteva, da se ob enem z pogodbo glede posojila Turčija zaveže respektirati odločbo vesleli po kateri so Egejski otoki priznani Grški.

Mali oglasi.

Beseda 5 vinarjev. Najmanjši znesek 50 vinarjev. Pismenim vprašanjem je priložiti znamko 20 vinarjev. — Pri malih oglaših ni nič popusta in se plačujejo vnaprej; zunanji inserenti v znakah. Zaključek malih oglasov ob 6. uri zvečer.

Magister išče kompanjona s kapitalom za otvoritev lekarne in drogerije. Pojasnila v »Anončni eksp. v Ljubljani.«

Stanovanje z dvema sobama in kabinet ter pritliklinami išče stranka brez otrok za takoj ali s prvim majem. Ponudbe na upravnništvo »Dnevna.« 216—2

Skoraj novo kolo se ceno prodaja. Ogleda se v Rožni dolini 178. 204-2

Učiteljska tiskarna

Ljubljana, Frančiškanska ul. 6
priporoča posetnice, kuverte, račune, trgovska pisma itd. itd.

**Tovarna pianinov
Anton Pečar, Trst**

ulica Farneto šte. 42.
izdeluje po naročilu pianine, ki so po svoji konstrukciji, dobrem materialu in najnovjšem lastnoizumljenem modelu dosegli vsepovsod najboljše sloves. Priporočam se slav. učitelstvu, preč. duhovščini l. dr. veleuglednim krogom za naročila, kakor tudi vsako uglasjevanje in popraviljanje glasbenih instrumentov.

Kako se pljučne bolezni, dušljivi kašelj in naduho

popolnoma ozdravi, poročam vsakomur brezplačno. Pošljite za odgovor kuverto z znamko na gospo B. KOLENSKA, Vršovice šte. 383 pri Pragi (Češko).

Edina primorska tovarna dvokoles „Tribuna“
Gorica, Tržaška ulica št. 26, prej pivovar. Gorjup.

Velika eksportna zaloga dvokoles, živalnih in kmetijskih strojev, gramofonov, orkestrionov itd. itd.
F. Batjel
Gorica, Stolna ulica šte. 2-4.
Prodaja na obroke. Ceniki franko.

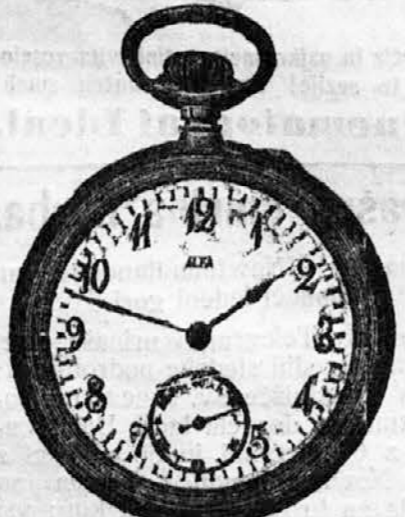
Pisemski papir.
Velikonočne umetniške razglednice in najnovije priporoča **Marija Tičar**
Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 26 in Resljeva cesta št. 7.

Modistinja
Minka Horvat, Ljubljana, Stari trg 21.
Priporoča svojo veliko zalogo damskih in otroških klobukov, športnih čepic in vseh potrebščin za modistke. — Popravila se točno in najcenejše izvrše.

Novo! Lattermannov drevored! Novo!
Otvoritev v soboto, dne 4. aprila.
Edino svoje vrste!
Medved, ki vozi po dvokolesu.
Medved, vozeč na kolesčkih in mnogi drugi dresurni prikazi slonov, hijen, volkov, kač, raznih medvedov, opic, psov, nojev itd.
Predstave vsak dan ob 4. pop.; ob 8. zvečer glavna predstava.
Miehlovo gledališče zveri v Lattermannovem drevoredu.
Vse natančneje povedo lepaki.
K tem veleznanimivim prestavam vabi prav udano Instnik.

Konfekcija
: za moške, ženske in otroke :
v veliki izbiri po zanesljivih in stalnih cenah v podružni trgovini
tvrdke R. MIKLAUC
„Pri Škofu“
Ljubljana — Pred Škofijo šte. 3. — Medena ulica.
: Poseben oddelek v prvem nadstropju. :
Cenik na zahtevo brezplačno in poštine prosto.

Izšel je nov lep cenik s koledarjem, vsebujoč razne novosti z najnižjimi cenami. Kdor želi kaj kupiti, naj ga hitro naroči, je tudi po pošti gratis.
F. ČUDEN,
Ljubljana,
Prešernova ulica št. 1.

Za nakup oljnatih in suhih barv, lakov, firnežev in vse v to stroko spadajočih predmetov se priporoča tvornica barv

Premerl & Jančar
Dunajska cesta št. v. 20. Ljubljana Kolodvorska ulica šte. 18.
Fristne emajlne karve, karbolineje, mavcec itd. Na drobno in debelo.

: Krasne spomladanske novosti :
dobro blago in po že priznani najnižjih cenah dobite
v modni **Peter Šterk** Ljubljana
trgovini Stari trg 18
Specijalna trgovina najmodernejših bluz, jutranjih obic, prima kakovosti moško, žensko in otroško perilo, najmodernejši moški klobuki in čepice. Dalje čepice za dame, deklice in otroke, razni nakitji, vse potrebščine za šivilje itd. itd.

Velikonočna okasion prodaja
čez 25.000 komadov.
Najnovije za spomlad in leto za gospode in dečke, damska konfekcija pariških in berlinskih modelov po čudovito priznanih nizkih cenah.
Poglejte si iz občje.
Angleško skladišče oblek
O. Bernatović, Ljubljana, Mestni trg 5-6.
Telephon 132.

Ljubljana, Lattermannov drevored
v lastni lopi **Živi** v lastni lopi
Od sobote 4. aprila do vstetega torika 14. aprila t. l. po Veliki noči
EMILISA
vsek dan od 3. pop. do 9. zvečer, ob praznikih dopolnje od 10. ure in do 10. ure zvečer.
dve sestri rojeni z združeno glavco.
Največji pojav sveta „ASRA“
Ljubljenska žena in otrok. Živa 16letna punčka. Najmanjše človeško bitje, ki tehtja 7 kg in meri v visok. 62 cm. Zadnji ostanek plemena ASTIC.
I. prostor 50 vin., II. prostor 30 vin. Vojaki in otroci plačajo polovico.

Modni klobuki
pravkar prišli od najcenejše do najfinejše vrste v obilni izbiri, potem
slamniki, čepice, kravate, rokavice, srajce, nogavice, žepni robci, naramnice, palice itd. :
po skromnih stalnih cenah v
modni in športni trgovini
P. MAGDIČ,
: nasproti : Ljubljana : nasproti :
glavne pošte. glavne pošte.

